

Anul I.

15 Septembrie 1924.

Nr. 10

23

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL REVIZORATULUI ȘCOLAR,
AL COMITETULUI ȘCOLAR JUDEȚEAN
ȘI AL ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR
DIN JUDEȚUL SĂLAJ

SUMAR:

În pragul noului an școlar. *Nicolae Nistor.*
Predarea cântului în școala primară.
Simion Oros. — Un cuvânt. *Gheorghe Pop.*
Congresul învățătorilor din Ardeal. *E. P.*
Învățământul în Cehoslovacia. — Cronica. — Partea oficială. — Noua lege a învățământului.

ZĂLAU, TIPOGRAFIA „LUCEAFARUL”

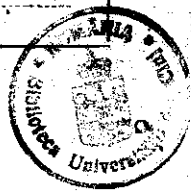
D. S. D. *cu Biblioteca*

Universitatea

Sălaj

2 ex.

Posta
jud. Sălaj.

COMITETUL DE REDACȚIE:

REDACTOR:

NICOLAE NISTOR.

MEMBRII:

*IOAN MANGO, GRAȚIAN CAPĂȚĂ,
SIMION OROS, EMIL POCOLA,
PETRU MODREANU.*

COLABORATORI:

*Victor Boțan, Valentin Câmpian, Gavril Câmpian,
Ioan Cioban, Ioan Codreanu, Ioan Cozman, Aurel
Iepurean, Teodor Ilea, Ioan Luca, Dumitru Măr-
gineanu, Ioan Mateiu, Gheorghe Matieșan, Gheor-
ghe Modreanu, Nicolae Oșian, Alexandru Pop (sub-
rev), Gheorghe Șimon și Pompeiu Țolca.*

Revista apare în 1-a și 15-a fiecărei luni, cu excepția lunilor de vară, pe 12—16 pagini.

Abonamentul pe 1 an pentru Corpul didactic 120 Lei, iar pentru Comitetele școlare și particulari 160 Lei.

Manuscrisele destinate pentru revistă se vor scrie ceteș și numai pe o față a hârtiei. Manuscrisele nu se înapoiază. Scrisori neplătite nu se primesc.

Redacția și Adminisrtația:

Zălau, Biroul Revizoratului Școlar.

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

In pragul noului an școlar

De ce oare te copleșesc amintirile la începutul anului școlar? O ușoară melancolie te cuprinde, când îți perindezi pe dinaintea ochilor anii scumpi ai copilăriei! Te vezi copil mărunț, care urci pentru întâiaoară treptele școlii: sfios, strângând la sân tăblița — a cărei întrebuițare numai târzior o vei pricepe — uitându-te înfiorat la noua casă ce ți-s'a hotărît ca loc de petrecere, și cu care te-au amenințat toți ai casii de când ai început să vorbești: „Am să te dau la școală!”

Ani peste ani s'au grămădit — și aceasta icoană continuă să stea curată și neturburată în sufletul fiecăruia. Cu fiecare început de an, amintirea aceasta rupe zăgăzul trecutului și se perindează pe dinaintea ochilor ca un film de cinematograf. Și câte lacrimi nu ne fură aceste amintiri scumpe pline de bucuria tinereții noastre!

* * *

Incepem al 7-lea an de școală românească. Ușile modestelor noastre locașuri de cultură se deschid din nou, să primească mulțimea cea mare de vlăstare dornice de învățatură. Bătătura școlii iarăși e înundată de copilași neastâmpărați, cari trezesc la viață satul amorțit. Ne găsim în pragul noului an școlar.

Poate că nu-i de prisos, ca în acest moment, când mii de copii ai neamului nostru se pregătesc să între în școală pentru a se împărtăși de binefacerile ei, să amintim învățătorilor noștri că:

Un edificiu școlar curățit cu podelele spălate, geamurile întregi și curate, cu fiecare lucrușor pus la locul său, influențează în mod hotărîtor asupra micului elev. Rechizitele de învățămînt aranjate, șterse de praf și puse într'o ordine plăcută ochilor, icoanele și tablourile intuitive așezate cu gust, dau o înfățișare plăcută noului mediu în care mutăm copilul, încât se simte tot așa de bine ca în mijlocul familiei.

Procurarea din bună vreme a rechizitelor școlare precum și a manualelor dau posibilitatea învățătorilor să nu piardă vremea înzădar și să înceapă o muncă sistematică cu cele dintăiu zile ale anului școlar.

Ograda școlii împrejmuită cu gard și bine îngrijită indică o bună chiverniseală a banului public și-o dragoste mare pentru gospodăria școlii.

Combustibilul adus la timp, tăiat și pus la magazie ne păzește copilașii de frigul iernii și ne permite să ținem cursurile neturburați, orice vreme ar fi afară.

Toate aceste lucruri mărunte adunate la un loc ne dau, unite în persoana învățătorului, cele mai bune însușiri de educator și de gospodar și garanția, că micuții încredințați creșterii lui, vor eși — nunumai știutori de carte — ci și muncitori harnici și cetățeni luminați, cari pot să-și servească țara în orice împrejurare.

În pragul noului an școlar, gândul nostru sboară la toate școlile din județ întrebându-ne: „Oare câte școli vom mai găsi și în anul aceasta fără îngrăditură la curte, fără geamuri, cu materialul didactic împrăștiat, fără combustibil și lipsite de cea mai modestă reparatură?”

Drept răspuns, ne mângăiem cu speranța, că vom găsi — în această categorie — mai puține decât în anul trecut.

Zălau, 5 Septemvrie 1924.

Nicolae Nistor.

Predarea cântului în școala primară*)

Conferință didactică, ce urma să-se țină în Zălau, la 2 Septembrie 1924, cu ocaziunea adunării învățătorilor din județul Sălaj.

Înaltul Minister al Instrucțiunii Publice, îndemnat de cele mai bune intențiuni, a ordonat și anul acesta ținerea conferințelor oficiale învățătorești pe județe, fixând totodată și programul acestor conferințe.

Noi, învățătorii, dacă ni-se cer jertfe cu ocaziunea conferințelor de azi, trebuie să le aducem cu drag aceste jertfe: a) pentru că sunt rare ocaziunile, când învățătorul să întâlnește cu colegii săi, și, fiindcă și învățătorul este om, iar omul este ființă socială, nu poate să ducă pururea viață de sicastru în comuna sa; b) pentru că prin asemenea conveniri câștigă mult atât ca intelectual, cât și profesionist. Atingerea continuă numai cu țărănul dela sate poate să aibă, și în multe cazuri lasă urme asupra învățătorului; în lipsa de atingere cu colegii și cu alți intelectuali, învățătorul pe neobservate să rustifică: atât mentalitatea cât și întregă lui viață familiară nu mai e a omului inteligent, cult, care are menirea să fie, împreună cu ceilalți intelectuali din comună, îndrumătorul și povățuitorul țărănului dela sate. El trebuie să steie pe o treaptă mai înaltă decât țărănul, să privească toate lucrurile din punct de vedere mai înalt, căci numai atunci va fi adevăratul învățător al poporului.

Iar dacă aducem jertfe bănești, aceste jertfe nu sunt motive justificative pentru ca să ne căim, căci acela, care ne asigură viitorul, și ne dă posibilitatea de a trăi ca oameni inteligenți, are

*) Opurile întrebuințate ca izvoare: Cristescu-Bratu: Metodica învățământului primar, Gr. Petriciu: Didactica specială, Kacsóh Pongrác: A művészet könyve, Heinrich Gusztáv: Egyetemes irodalom történet; revistele: Lamura, Revista generală a învățământului, Nép művelés etc.

atâta drept, ca să ne ceară un dram de jertfă, în interesul nostru propriu.

Trebue să aducem aeasta jertfă fără murmur și cu plăcere căci ni-se dă prilej să ne adunăm la un loc, ca'n zi de sărbătoare.

Sărbătoarea noastră este în toată splendoarea ei, și vom gusta cu plăcere și din fructele binefăcătoare ale zilei de azi, trebue însă să ne desbrăcăm puțin de egoismul condamabil. „Ce va ajunge omul dacă va câștiga toată lumea și își va pierde sufletul?“ zice evanghelia; zis nouă: ce va ajunge învățătorul dacă va câștiga cât de mari bogății, dacă sufletul lui va rămâne sărac, gol și săc? Deviza noastră este și trebue să fie: tot înainte și iarăși înainte, să ne asigurăm locul care ne compete în societate, și acest loc dacă ni-l'am asigurat, să-l ținem și să ținem cu mândrie și tărie la locul unde destinațiunea ne-a pus.

* * *

După aceasta scurtă introducere, țin să vă atrag atențiunea, asupra punctului meu din program cu subiectul: Predarea cântului în școala primară.

Ca educatori de profesiune trebue să avem în vedere importanța cântului. Drept aceea voi vorbi pe scurt despre trecutul muzicii, cântului, însemnătatea, desvoltarea și cultivarea, felurile ei, rolul muzicii în școală și afară de școală, coruri școlare și în sfârșit predarea muzicii în școala primară urmată de o prelegere de model.

Dacă cântului i-se dă din partea forurilor înalte școlare atâta atențiune, cu atât mai vârtos trebue să ne ocupăm noi învățătorii de acest obiect de învățământ, pentru că prin noi și prin cânt se pune cea mai solidă temelie sentimentului național patriotic și religios.

Să trecem acum la obiect.

I.

Ca și limbajul, aproape tot atât de natural este pentru om și cântul. Cântul este exprimarea sentimentelor frumoase în tonuri.

Dacă vom răsfoi paginile istoriei, vom afla, că nu există în întreaga lume nici un popor, fie acela ori cât de sălbatec, care să nu-și aibă cântecele sale apropiate naturii și instinctelor sale. De sine se înțelege, că făcând deosebire între straturile sociale, trebue să distingem deosebire la fel și în muzica lor. În clasele înalte

ale societății, muzica s'a cultivat sub forma unei arte savante, pe când la clasele de mijloc și mai ales la mulțimea cea mare a poporului, care a fost lipsită chiar de cea mai elementară cultură, întâlnim muzica sub o singură formă: sub numirea de cântece populare, arii populare, și azi un tezaur neprețuit, de origine miraculoasă.

Arta cântului o găsim și la cele mai vechi popoare. La Chinezii găsim o scriere și un sistem al tonurilor. Acest sistem al tonurilor cu diverse modificări a fost cunoscut și de alte popoare vechi, de Gali, Scoțieni, Scandinavi etc.

A contribuit mult la perfecționarea cântecelor David și Solomon, ale căror cântece se executau în temple. Popor cultivator al muzicii erau Egiptenii și Asirienii.

Grecii au cultivat muzica pentru ea însăși. Prin ea își exprimau ei starea sufletească, bucuria și durerea și își măriau curajul în vreme de primejdie: căci cântarea mângăie, însuflețește, alungă neliniștea și melancolia, alină durerea, face să uiți osteneala și lipsă. La jocurile olimpice, Grecii învingători erau glorificați prin cântece corale. — Evident deci, că muzica la ei era un mijloc important de educație și sta într'un raport intim cu viața publică a poporului.

La Spartani muzica avea un caracter grav și serios și era considerată ca cel mai bun mijloc de a desvolta în tineri iubirea de patrie, eroism și moralitate. Atenienii țineau că muzica „conduce pe om la tot ce este bine și frumos“.

În biserica creștină, muzica era cultivată și perfecționată cu o deosebită plăcere și constituia o parte esențială a serviciului divin. Ea era introdusă și în școală unde se cântau psalmi și anumite cântece de laudă din vechiul și mai ales din noul testament.

Când creștinismul deveni religione de stat, muzica bisericească luă un mare avânt, cu toate că era influențată de lupta dintre biserica de răsărit și cea de apus, care se manifesta în mod pronunțat.

Papa Grigorie cel Mare a organizat din nou liturghia. În această liturghie toate imnurile și cântecele de laudă se cântau pe o singură voce cu un ritm liber.

Carol cel Mare a organizat cântecele gregoriane în imperiul său, înlăturând toate celelalte cântece bisericești.

Modul primitiv al cântului pe mai multe voci, așa zisul or-

ganum, l'a inventat Huchald (pe la anul 900), căci până la această epocă, toate cântecele erau unisone.

Acest organum, cu timpul s'a dezvoltat și el, așa în sudul Franței, într'un cântec constător din două melodii armonizate sub numele de Discantus, iar în Anglia sub numele de Gymel.

În secolul al XIII-lea ajunge la suprafață polifonia, care a deschis un nou izvor al frumuseții muzicale, prin care se încerca de a se da mai multă independență vocilor, însoțite de cântul pe mai multe voci.

Tot în acest timp fură mult cultivate și cântecele lumești de către așa numiții Cavaleri; cântecele lor erau acompaniate cu harfă. În secolul al XIV-lea, cântecele lumești începură a fi cultivate și de către burghezime.

Mișcarea pentru reforma religioasă din secolul al XVI-lea a contribuit foarte mult la dezvoltarea cântului bisericesc și popularizarea artei muzicale, cu deosebire prin introducerea în școală a cântecelor populare și religioase.

Luther, care însuși era mare iubitor de muzică, exercită influință și asupra cântului școlar; chiar și școalele catolice consideră cântul ca un mijloc puternic al educațiunii. „Muzica în sine este un mijloc bun pentru a disciplina pe om, căci ea îl face mai blând și mai simțitor“.

Melanchton introduce cântecul în mod obligator în școalele evanghelice.

De aici vedem deci, că știința și arta muzicii a fost studiată și propagată mai întâiu în mănăstiri, pe când în societatea profană practica lor era cu totul empirică.

Aceasta a fost epoca, când muzica a luat două direcțiuni: una bisericească, alta lumească sau profană, ambele avându-și cultivatorii și propagatorii.

În secolul al XVII-lea marele pedagog Comenius recomandă muzica ca obiect de învățământ în școalele de toate gradele: „Muzica — zice el — trebuie învățată cu scopul de a putea cânta frumos psalmii și toate cântecele bisericești, prin care să lăudăm pe Dumnezeu și să ne înviorăm sufletul“.

Pestalozzi, în secolul al XIX-lea creia pentru muzică o nouă epocă. El a lucrat mai mult în mod direct pentru studiul cântului. Era de principiu, că întocmai ca toate celelalte puteri și talente ale omului, tot așa trebuie să fie perfecționate și puterea lui artistică. Guvernele de aci înainte începură a da o deosebită aten-

țiune studiului muzicii și culturii muzicale a învățătorilor. Tot în acest timp începu să apară o bogată literatură tratând despre cânt și modul lui de predare. „Claritatea deveni principiul cel mai înalt și astfel se puse cea mai apropiată țintă a învățământului muzicii, conducerea copiilor așafel, ca să fie în stare a cânta cu deplină cunoștință după semne scrise“.

Pfeiffer și Nägeli; discipoli ai lui Pestalozzi, sunt cei dintâi cari au încercat să introducă muzica în școala primară. Mai târziu Natorp, văzând că metodele celor doi cultivători ai muzicii, nu pot să producă rezultatele dorite, a încercat să delătore lipsurile procedurii lor. Acest din urmă, adeca Natorp, deosebește grade: de la ușor la greu și leagă orice exerciții cu mici bucăți de muzică; deci se poate spune că el tratează cele trei elemente împreună și în cercuri concentrice. E de notat, că Natorp este primul metodician al cântului.

După Ernst Hentschel muzica are să urmărească un scop formal și unul material; primul reclamnă o serie de exerciții elementare (curs elementar), al doilea exercitarea și învățarea anumitor cântece (curs de cântece). Tot el a stabilit locul pe care trebuie să-l ocupe cântecele în muzica ce se predă în cursul primar.

În Germania rezultatele predării cântului sunt slabe. În Elveția, Olanda și Belgia sunt destul de mulțumitoare. În Anglia elevii școalelor primare sunt deprinși să cânte mai mult după note decât după auz. În școalele germane se practizează chiar contrarul: se cântă mai mult după auz.

„Pentru școala primară cântul trebuie să fie întotdeauna baza și esențialul, celelalte vin după trebuință și ocaziune. Relativ la cursul și metoda învățământului muzicii în școala primară părerile se împart: unii susțin, că în școala primară muzica să se exerciteze numai după auz, dezvoltându-se vocea și auzul muzical; alții din contră susțin, că ar fi bine ca muzica să se predea cel puțin la clasele superioare, pe baza sistemului de note. Aceasta ar constitui o treaptă mai înaltă, când școlarul ar fi introdus în diferite legi și semne ale muzicii“. — (Gr. Patriciu: Didactica specială.)

II.

Ca educația în școala noastră primară să fie aceea ce trebuie, să fim și noi călăuziți de memorabilele cuvinte ale lui Danton, că după pâine educația este prima trebuință a omului:

Arta este podoaba sufletului și se numără între factorii esențiali educativi, și între toate artele primul loc îl ocupă muzica, pentru că muzica este cea mai spontană, cea mai naturală. Dacă vom urmări copilul chiar dela primul an al vieții lui, vom observa, că el practică muzica în mod instinctiv. Trebuie să-i dăm posibilitatea să se nutrească din aceasta armonie, căci aceea este o trebuință a naturii lui și contribuie mult la dezvoltarea sufletului său.

Vorbind despre artă, reproduc cuvintele marelui scriitor Tolstoi. Arta — zice el — reunind pe oameni în acelaș sentiment, constituie un mijloc de asociare indispensabil vieții omenești și progresului pe calea binelui. Dar între toate artele, nu există nici una mai potrivita decât muzica.

Muzica influențează asupra sufletului nostru, ea este cel mai eficace mijloc pentru a dezvolta sentimentele religioase, naționale și patriotice.

„Cântul este un vehicul de idei. Cuvântul devine irezistibil, când e asociat cu farmecul muzicii — zice Buisson. Și tot el continuă: „În cântec se unesc muzica cu poezia pentru a celebra dragostea de locul natal, iubirea de patrie, admirația pentru eroii neamului, frumusețea naturii, nobila poezie a muncii, pretenia, bucuria nevinovată etc. fără a mai vorbi de cântecele veșele prin cari ne exprimăm plăcerea de a trăi, ori cari ne fac să uităm pentru moment mizeriile vieții.“

Muzica desvoaltă și perfecționează sentimentele binelui și frumosului.

Prin cântecele patriotice să desvoaltă sentimentele patriotice, prin cele religioase sentimentele religioase, iar prin cântecele naționale se dezvoltă sentimentele naționale.

* * *

Pentru ilustrarea, în câțva a celor zise, îmi dați voie să reproduc câteva texte.

Eșind la țară, ce plăcut ne atinge, parcă tresărim în întreg interiorul nostru, ne unim și simțim una cu cântărețul, care cântă :

„Cine m'aude cântând
Zice că n'am nici un gând
Gândul care-l gândesc eu
Nu i-l dee Dumnezeu
Că nu cânt că știu cânta
Dar mai stâmpăr inima“ . . .

Ori alta veselă de a lucrătorilor, cari se întorc seara dela
lucrul câmpului :

„Și dacă ți-e dor, du-te la izvor
Și te scaldă în apă rece
Și de dor ți-a trece“ . . .

Ce fericire este în aceea familie unde soția cântând își face
lucrul casei, așteptându-și bărbatul cu drag și dor :

„Ce vii bade târzior
Ori de mine nu ți-e dor? . . . ,

unde servitoarea doinește copilașului să doarmă :

„Nani, Nani puișor
Dormi în pace scump odor“ . . .

Este o veselie absolută, o îndestulare într'o casarmă, unde
s'aude cântarea veselă ori de jale :

„Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română“ . . .

Ori :

„Frunzuliță, frunzuliță verde de stejar“ . . .

Crește inima de bucurie, când elevii unei școli întonează :

„Hai frați cu bucurie“ . . .

sau :

„Pe-al nostru steag e scris unire“ . . .

Se vede pe fața fiecăruia entuziasmul urmat de un dor oa-
reșcare, de care ei încă nu-și pot da seama, în ețateea lor fragedă.

*
*
*

„Dintre toate artele, muzica este cea mai potrivită pentru
toată lumea : ca izvor de plăcere, muzica este dintre cele mai
nevinovate și mai puțin obositoare. Plăcerea ce ni-o procură
muzica, este foarte mare. Ea ne însuflețește, ne încurajază, ne
mângăie“. (Pedagogia de Paul Rousselot.)

Omul a cântat și va cânta întotdeauna, în virtutea acelei
impulziuni secrete, care-l împinge să-și manifesteze simțurile sale.
(Metodica inv. prim. Cristescu—Bratu.)

Scoșul muziceii în școala primară este de a recrea după o
oboseală intelectuală, de a forma și desvolta simțul muzical, de a

inobila caracterul, a cultiva inima și a deștepta sentimentul patriotic, național și religios.

III.

Vorbind de școala primară numai, să vedem care este materia din muzică pentru aceasta școală. Materia cântului în școala primară trebuie să prezinte simplitatea cântecelor populare, să conștie din cântări ușoare, plăcute, potrivite cu inteligența copiilor, ca să fie înțelese și gustate. Nota lor caracteristică trebuie să fie seriozitatea, potrivită vârstei copilărești și sentimentele înalte nobile.

Din cântecele populare se învață cuprinsul vieții sufletești a poporului. Dar în școală se vor învăța numai acele cântece populare, cari se potrivesc cu scopul urmărit de școală: se vor alege din cele mai bune ce-i mai bun.

Programa cere să se învețe cel puțin 10 cântece pe an, după auz, afară de cântările liturgice. Acestea cântece pot fi unila clasele inferioare (cl. I—II.) și pe două voci la clasele superioare (cl. III—IV).

Adevărat unii pedagogii sunt împotriva cântului coral în școala primară. În privința aceasta dna Kernbach spune următoarele: „Eu cred că aceasta dispoziție e greșită, ea deprinde urechea cu tonalități aproximative. Unisonul curat și limpede e o școală cu mult mai bună. Corul trebuie lăsat școalelor secundare și încă celor mai înalte de n'ar fi a servi copiilor de atracțiunea în viitor și de variație în materia de învățământ.“

Experiența zilnică ne dovedește contrarul. Învățătorii cari se pricep și au ureche muzicală și copii buni la muzică, pot instrua cântece pe două sau trei voci, fără să întâmpine greutate de neînvinș. E mai bine să învățăm cântece unisone corect, decât în cor pe două trei voci, în mod fals.

* * *

Relativ la alegerea materiei să fim cu băgare de seamă, ca pentru cl. I—II. să alegem cântări ușoare și potrivite cu vârsta și inteligența școlariilor cari se pot învăța ușor după auz. În cl. III—IV. mai grele: cântece naționale și bisericești.

Se va ținea seamă necondiționat la alegerea cântecelor, pe lângă vârsta și de sexul copiilor, adică să difere unele cântece ale băieților de cele ale fetelor.

Tot experiența ne dovedește, că o cântare ușoară, cu conținut plăcut și inveselitor care școlarii îl cuprind ușor cu mintea, o învață ușor, o cântă cu plăcere în pauză, în curtea școlii, acasă, pe tot locul totdeauna simțindu-se atât de fericiți.

(Asemenea cântări potrivite școlarilor se găsesc în fiecare număr din revista „Lumea copiilor“, Carte de cântări“ de Popoviciu, „Colecțiune de cântări“ de I. Crișan, „Coruri școlare“ ed. Casa școalelor.)

IV.

La instruirea cântececelor nu vom pierde nici odată din vedere că avem: 1. să plecăm dela ușor la greu; vom începe mai întâiu cu cântece simple scurte și cu text ușor, dezvoltând auzul elevilor: mai târziu vom putea lua și cântece mai grele și mai lungi. 2. învățământul muzicii trebuie să înalțe sufletul și să cultive gustul.

Procesul de învățământ este analitico-sintetic, iar forma arătătoare.

Înainte de a trece la învățarea propriu zisă a cântului, vom învăța textul, ca acela să fie pe deplin înțeles și să-l știe școlarii reproduce și numai după aceea vom trece la învățarea melodiei.

Ca mijloace de cari ne putem servi la predarea muzicii sunt: vocea învățătorului și instrumentele muzicale, dintre cari credem că vioara este cel mai potrivit.

V.

Predarea unei lecții de cânt

Pregătirea. Se va face reproducerea textului poeziei, până când ne convingem că majoritatea elevilor îl știu.

Predarea. Se va începe cu exerciții, pentru auz: învățătorul va cânta cântecul în intregime cu vocea, apoi cu vioara. Aceasta pentru a-i face pe școlari să o guste. Trecând mai departe, învățătorul va cânta cu vocea, după aceea cu vioara prima unitate metodică. Apoi cântând tot unitatea primă metodică cu vioara va pune pe elevi să cânte încet după vioară, ajutându-i unde e mai greu și cu vocea. După acestea va face reproducerea cu școlarii cei mai buni și în urmă cu cei mai slabi. Fixând astfel unitatea

primă, lasă să o cânte școlarii singuri de 2—3 ori. Apoi se trece la unitatea a doua, care se predă în acelaș mod, apoi la a treia până se predă tot cântecul. După ce s'a învățat în întregime, se cântă de mai multe ori atragându-li se atențiunea asupra nuanțelor de intonație.

Aplicarea. Se deprinde cântecul învățat. Când vom preda vre-o cântare pe două voci, vom proceda ca mai sus cu fiecare voce separat. E consult însă să începem cântarea cu vocea a doua fiind aceasta mai grea, iar vocea primă s'o lăsăm mai în urmă, căci având aceasta o melodie mai frumoasă și mai plăcută școlarii o învață mai ușor.

* * *

Să aerizăm sala înainte de începerea orei de cânt. Să nu le permitem școlarii să strige prea tare când cântă. Să nu suferim nici o nedisciplină ori sgomot. Să nu le permitem să cânte când e frig și umezeală. Să nu ținem pe elevii prea mult în picioare. Să nu-i punem să cânte îndată după ce au alergat. Să obișnuim pe elevi să țină corpul drept și să respire în mod natural.

Cântecul învățat se vor repeta și în alte ore, în pauze, sau la mijlocul lecțiilor. Se vor învăța mai puține cântece în mod corect, decât multe în mod superficial.

Învățătorul va pune deosebit pond pe cântecele locale, escludând însă pe cele nepotrivite cu spiritul școalei.

* * *

Să nu uităm că școala primară are o sfântă datorie: aceea de a prevedea cu merinde neperitoare pentru viață generația viitoare și în ce privește arta muzicii, a cântului. Școala primară este stațiunea de unde copilul plâpând, primindu-și merindea pentru lunga cale a vieții, pornește pentru a se lupta cu necunoscutul, cu viitorul întunecos. Dacă aceasta merinde nu va fi potrivită: nutritoare și dezvoltătoare de puteri sufletești, călăuzitoare, nobilă, sufletul copiilor ușor va rătăci și vor degenera.

Muzica, cântarea, este acel puternic farmec minunat, care totdeauna te încurajază îți potentează nădejdea și făcându-te totdeauna vesel, îți lungeste firul vieții.

Lucrându-se cu abnegațiune și în aceasta materie, se va ridica și prestigiul școalei și al învățătorului.

Prelegere de model.

IMNUL REGAL.

Pregătirea. Ce poezie ați învățat eri? S'o spună cineva! S'o mai spună și altul! (Învățătorul va corege greșelile.) Altul! Și așa mai departe.

Anunțarea. Ora aceasta vom învăța să cântăm poezia : „Imnul Regal.“

Predarea. (Cântă învățătorul cu vocea întreg cântecul.) Acum v'o cânt cu vioara. (Cântă iarăși tot cântecul.) Să trece apoi la cântarea parte cu parte mai întâi de către învățător apoi și de copii).

Am să cânt numai o parte. (Cântă cu vocea ;

„Traiască Regele
In pace și onor“ . . .)

(Cântă și cu vioara aceeași parte.) Acum să cântați încet după vioară. (Copiii cântă, învățătorul unde e mai greu li ajută și cu vocea.) Cine poate să cânte partea aceasta? (Se numesc câțiva școlari.) Acum să cântați singuri!

Se corectează greșelile. Învățătorul cântă cu școlarii pe rând : unul câte unul, apoi banca întâiu, după aceea banca următoare și așa cu toate băncile. In sfârșit cântă toată clasa.

Am să vă cânt mai departe. Cântă :

„De țară iubitor
Și apărător de țară“ . . .

(Se procedează la fel ca la partea întâia, până ce s'a învățat întregul cântec.

Recapitularea și aprofundarea estetică. Să cântăm acum întreg cântecul dela început până la sfârșit. Ascultați, că vi-l mai cânt eu odată, ca să băgați de seamă unde și cât stau. (Il cântă învățătorul.) Acum să-l cântați cu toții. (Elevii cântă și învățătorul ascultă și corectează eventualele greșeli.) Ce facem in cântarea aceasta? (Dacă nu știu ori nu află iute li se spune.) Se exprimă dorința românilor să trăiască domnitorul etc. Toate le exprimăm într'o formă? . . . Ascultați. (Se cântă de învățător intonat cum se cere.) Acum să-l cântăm cu toții așa cum vi-l'am cântat, acum in urmă. (Se cântă până il învață bine.)

Aplicarea. Știți voi când se cântă cântecul acesta ?

(Dacă nu știu li-se spune.) Copii cântecul acesta e ca o rugăciune, de aceea i-se și zice „Imnul regal.“ Să-l cântați și voi totdeauna ca și când vă rugați lui Dumnezeu.

Părțile cântecului.

1. Trăiască Regele
In pace și onor.
2. De țară iubitor
Și apărător de țară
3. Fie Domn, glorios
Peste noi
Fie-n veci norocos
In războiu.
4. O, Doamne sfinte
Cerește părinte
5. Susține cu a ta mână
Coroana română.

Șimleul Silvaniei, la 18 August 1924.

Simon Oros,
s, revizor școlar.

Un cuvânt

Către voi învățători, apostoli fără nume, se îndreaptă sufletele și sperența întregului Neam Românesc. De sus din slava cerului se aud glasuri divine și îndemnurile celor sfinți: Lucrați și nădăjduiți cu neșovăită credință în venirea zilei de plată și răsplată care va veni, căci destule suferințe au pregătit-o!

Și cei de pe pământ își pun în voi toată oredința și nădejdea viselor noastre seculare. Voi toți aveți dreptul la toată stima și recunoștința Neamului Românesc.

Rodul jertfelor voastre, ca pe rug se înalță în fața altarului Poporului Român.

BCU Cluj / Centr. * University Library Cluj.

Sus inimile, căci Neamul vă iubește, vă admiră și vă este recunoscător, văzând cu ochii suferințele și lipsurile materiale ce îndurați, puterea și voința ce arătați în împrejurări grele și curajul cu care lucrați.

S'a făcut între voi și Neam legături puternice, sfinte și nedespărțite, făurite în școală și afară de școală. Acolo în fața *Idealului*, unde ura, pisma, invidia și răutatea dispar! Acolo unde este năoz lângă năoz, bucurie lângă bucurie, speranță lângă speranță și sunteți nedespărțiți, parcă sunteți un trup și un suflet!

Să nu lăsați, ca aceasta legătură sfântă să se desfacă dintre voi și *EU!* Voi învățătorii apropiați-vă mereu cu sufletul curat și dragoste mare de popor și atunci și el încă v'a răspunde cu aceeaș mare dragoste.

Sus inimile, să vă faceți datoria cu prisosință, iar cei ce vă urmează sunt datori a se ridica la înălțimea exemplului vostru.

* * *

Sunteți încercați, — nu dați înapoi! Sunteți lipsiți, — nu discurați, pentru că mai presus de orice recompensă omenească stă „răsplata sufletească“. Aceasta este răsplata și mândria, ce trebuie să încălzească sufletele învățătorilor.

Gheorghe Pop.

Congresul învățătorilor din Ardeal*)

Mercuri seara (27 Aug.) în consfătuirea comitetului, a avut loc cristalizarea rapoartelor înaintate de diferiți referenți și diferite propuneri.

Joi, în 28 August, conform programului, învățătorii au asistat la oficierea serviciului Divin în ambele biserici din Oradea-Mare.

La ora 11 președintele Traian Șuteu, înconjurat de o pletoare de colaboratori și oaspeți: parlamentari-senatori învățători, președinți de secții, de inspectori regionali, Dr. Caba, Silaghi, de prefectul județului, — și de o atmosferă de entuziasă așteptare și ascultarea a congresiștilor — deschide congresul, vorbind de cultivarea naționalității, arată faptul care a îndemnat asociația că în anul acesta să se țină al VI-lea congres în Oradea-Mare. Marcând problemele dela ordinea zilei de care se va ocupa congresul, invoacă memoria marelui erou „Avram Iancu“ a cărei serbare se face tocmai azi. Cei prezenți și arată recunoștința și venerațiunea prin scularea în picioare. Se dă cuvântul d-lui prefect, care salută congresul în numele Bihorului. Face elogiile învățătorilor, cari în mijlocul tuturor curentelor distructive, au stat sentinela neadormită cauzelor naționale; și ca reprezentantul guvernului, asigură învățătorimea de toată sollicitudinea.

*) Publicăm raportul colegului E. P. și cu sinceritatea, care caracterizează toate acțiunile noastre trebuie să facem cunoscut cetitorilor, că nu împărtășim entuziasmul său. De 4—5 ani învățătorimea, divizată în nu știu câte organizațiuni provinciale — cele mai multe înfiatate de politicianism — se pierd în votări de moțiuni sterile și mulțumiri protocolare, cari n'aduc nici o hrană sufletească pe masa săracă a învățătorului dela țară. Apărarea intereselor lor materiale se face de către reprezentanții acestei învățătorimi — cei mai mulți deputați — cu un mare lux de cuvinte și argumente — dar fără nici o îmbunătățire reală a situației existente. Și aceasta, necurmat de ani de zile! Hotărât, nu putem împărtăși entuziasmul colegului nostru.

Nota Redactorului.

Președintele continuă cuvântarea de deschidere, făcând istoricul învățământului și fazele prin care au trecut dezideratele învățătorilor dela I. congres în România întregită, și de data aceasta președintele s'a dovedit de un sintetizator admirabil, el este puterea de atracție, forța de unificare, el prezintă idealul dascalului român. La finea cuvântărei, a fost viu aplaudat.

La salutul călduros al d-nilor Dr. Caba și Vuia, președintele mulțumește, urmează esmiterea comisiunilor și raportul d lui Ambroziu Catona despre „Penzionarea învățătorilor.“ Aduce cunoscutele dezirate din congresele precedente. A. Pora comunică cu congresiștii, stadiul în care se află, și cum se tratează în ministere penzionarea funcționarilor, iar d. Hancu completând dezideratele învățătorilor la penzionare, s'a primit și hotărit, că acțiunea începută să se continue până la deplina împlinire a dorințelor învățătorilor.

În ședința II. A Pora, face o analiză minuțioasă a articolelor din noua lege a învățământului primar de stat. Congresiștii au ascultat cu viu interes comunicările d-lui referent, care a vorbit și în camera deputaților ca exponent al corpului didactic primar, din care face parte.

La noua lege a învățământului primar vorbește mai mulți și își exprimă dorința, ca conducerea asociației, să înainteze un memoriu, cerând D-lui Ministru, să ia în considerație dorințele învățătorilor la aplicarea legii.

Urmează Conferința „Mihail Eminescu“ ca pedagog prin d. F. V. Toni, deputat și prof. în Galați. Acest bărbat de școală, nu lipsește dela congresele noastre, e cunoscut ca o enormă putere de a țintui aducerea aminte a lumii dascălești asupra unora dintre aleșii neamului. Între aceștia asupra lui Mihail Eminescu.

Din rostul vorbirii lui ese. ca dintr'un bloc geniul lui Eminescu. Ne-a vorbit și ne-a arătat: 1) izvoarele de inspirație ale lui Eminescu; 2) legătura istorică a lui Eminescu cu literatura dinainte și din urma lui; 3) influința geniului lui Eminescu asupra limbii și mentalității românești; 4) legătura cauzală a operii lui Eminescu, ca revizor școlar cu întreaga cultură românească; 5) didactica metodică a lui Eminescu, care condamnă școala papagalicească. La finea conf. a fost îndelung aplaudat.

A doua zi începe cu rapoartele diferitelor comisiuni de cenzurare. Pres. comisiunii de cenzurare a raportului general al Com. Central a Asociației Inv. din Ardeal, aduce tot prinosul re-

cunoștinței conducerii Asociației pentru munca și jertfele întru ridicarea întregii noastre munci la nivelul dorit.

În continuare zice „Vezi, că durerile funcționarilor au ajuns mai ales în vremea de azi, la un punct când întrebi, dacă mai e cu putință o nepăsare, simți prăpastia cum se apropie și totuși când e vorba de a face presiunea, de a trezi inerția lor, pe acei cari sunt datori să respecte și să susție demnitatea omenească și rangul social al dascalului, — ți-se pun pedeci chiar de către acei pentru care Asociația viază, de către secțiile județene, dintre cari unele abia că s'a prezentat la congres prin 1—2 membri; iar 12 secții n'au dat nici raport, nici vre-o altă știre de mersul lucrurilor în acest an. Amintesc cu recunoștință activitatea secțiilor Sălaj—Sătmar. Congresul primește raportul și exprimă mulțămintă protocolară secțiilor Sălaj—Sătmar.

După rapoartele comisiunilor urmează chestiunea salarizării. Președintele T. Șuteu arată dispozițiile articolului referitor la salarizare din noua lege, cum și lupta ce a desfășurat-o Asociația începând din anul 1919; roagă membrii congresiști, — fiind legea învățământului în vigoare — că toate afirmațiile și cererile trebuie luate cu prudență. Vorbind în chestie mai mulți domni, congresul acesta a fost expresia sinceră a dorurilor care frământă și pe cei din zonă culturală și totalitatea membrilor corpului didactică cănu a zis: aceasta clasă înțelege să-și facă datoria și atunci când statul nu-i mai dă puțința să trăiască numai chemării sale, crede de a sa datorie, ca dascălimea trebuie pusă la adăpostul grijei zilei de mâine. Acțiunea Asociației în unire cu toate asociațiile care și închină străduințele dezvoltării sufletului românesc — va continua.

Punctul ultim al programului a fost diferite propuneri, după care ședința s'a ridicat la orele 12.

E. P.

Invățământul în Cehoslovacia

Republica Cehoslovacă are azi o suprafață de 140.000 km. p. (cât vechiul regat al României) și o populație de aproape 14 milioane locuitori ceea ce dă o densitate de 100 locuitori pe km. p. După naționalitate sunt: 8 milioane Cehoslovaci, 4 milioane Germani, 1 milion Unguri, 400.000 Ruteni și 300.000 Poloni.

Instrucțiunea este obligatorie de la 6—14 ani. Sunt 1200 grădini și azile pentru copiii până la 6 ani. Școli primare și primare superioare, în 1907, în Boemia, Moravia, și Silezia erau: 6163 cehe, 3916 germane, 11 ceho-germane, 28 polone-germane și 165 polone. În ele învățau aproape 1.700.000 copii, având 42.300 institutori. După revoluție s'au creat în Slovacia 2800 școli slovace, 33 slovace-germane-ungare, 775 ungare, 121 germane. Erau 267.000 elevi slovaci, 98.000 unguri, 22.000 germani.

Școala secundară este de mai multe feluri: gimnaziile cu 8 clase, unde se învață între altele greaca și latina: Școale reale, cu 7 clase, cu Francezi și Englezi. Mai sunt Gimnaziile reale de diferite tipuri. Sunt peste 350 de școale secundare. Mai sunt încă 1170 școli profesionale cu 128.000 elevi și 162 școale de agricultură cu 9000 elevi.

Invățământul superior se predă în 3 universități Cehe, cu 7000 studenți, și una germană, cu 3700 studenți: șase școale tehnice superioare cu 12.000 studenți, o Academie de bele-arte, o școală veterinară cu 1300 studenți.

Invățământul popular a început să se organizeze după 1870. Bibliotecile și conferințele populare au fost deschise de către „Socoli.” Uniunea societăților uvriere de gimnastică, cercul de educație a țăranilor, școala socialistă națională, asociația tineretului agrarian se ocupă de instrucția poporului.

În 1919 s'a votat legea de organizare a cursurilor de educație civică, cari au pătruns și în armată.

În 1910, mai mult de jumătate din comunele Boemiei aveau biblioteci: Cele 4585 biblioteci (din cari 700 germane) aveau 1.600.000 volume. În afară de cele publicate, mai erau în 1910 încă 2000 biblioteci, aparținând societăților particulare. În Moravia și Silezia, la 1919, erau 2200 biblioteci publice și 1237 aparținând societăților. Multe dintre ele au secțiuni speciale pentru copii și pentru muzică. O școală specială formează pe bibliotecari.

Educația fizică a luat o mare dezvoltare în Cehoslovacia. În școlile secundare, gimnastica se predă de către profesori specialiști, cari au urmat anumite cursuri la Universitate.

Instituția „Socolilor” s'a fondat în 1862, de către un profesor de filozofie Miroslav Tirs și un comerciant Jindrich Fügner. Scopul ei era ridicarea morală și fizică a poporului la un așa nivel, încât să-și poată cuceri libertatea și să poată rivaliza cu celelalte popoare. Socoli se considerau frați, Ei se salutau cu vorba „Na zdar” (noroc bun). Cuvântul „socol” înseamnă vultur, iar în povestile slave are înțelesul lui „Făt-frumos” al nostru. În timpul robiei austriace, poporul privea această instituție cu o armată națională, ca expresiunea celui mai curat sentiment național slav.

Numărul acestor societăți trece azi peste 2000, cu 350.000 membri adulți, 100.000 adolescenți și 100 de mii copii. Serbările federale anuale au contribuit mult la dezvoltarea instituției „Socolilor”. După fiecare serbare numărul lor se mărește simțitor. Astfel la prima serbare (1882), au luat parte 700 bărbați; la a patra (1901), au venit 6700 bărbați și 867 femei; la a șaptea (1920), au venit 27.000 bărbați și 23.000 femei.

Din Boemia, ideia socolilor a trecut la ceilalți Slavi în Polonia, Slovenia, Croația, Serbia, Rusia. Cu ocazia celei de a cincea serbări federale, un Congres panslav a fost convocat în Praga.

După modelul acesta, partidul socialist cehoslovac a creiat secțiuni locale de gimnastică pentru lucrători, grupate într'o federație, care în 1919 avea 900 societăți cu 138.000 membrii.

Instituția Cercețașilor s'a dezvoltat repede, mai ales după război. Diferitele sporturi sunt deasemeni în floare.

Higiena. Republica Cehoslovacă formează o barieră sanitară

a boalelor contagioase din răsărit, S'a făcut dovada, mai ales în timpul războiului. Poporul a dat totdeauna o atenție specială sănătății publice și particulare. Ajutoarele încep prin asistența sugacilor, pe urmă medicii școlari. Spitalele sunt prevăzute cu toate cele necesare. Sunt orfelinate, institute de orbi și surdo-muți, maternități și stabilimente de copii găsiți. (După revista „Educația“ No. 5—6 1922.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CRONICA

IDEI ȘI FAPTE

Construcții școlare. În zilele de 8—9 August D-l Inspector Dr. Caba a vizitat noile construcții școlare din comunele: Romita, Vașcapaua, Rachis, Gâlpâia, Cheud, Năpradea, Biușa, Hodod, Giorocuta, Moiad, Zalnoc și Criștelec.

D-sa a promis, că la toamnă, când toate aceste clădiri vor fi puse sub acoperiș, va invita și pe D-l Ministru al instrucțiunii publice Dr. C. Anghelescu în județul nostru pentru a vedea lucrările noastre și a aprecia munca desfășurată de către Comitetul central de construcții școlare.

Concert la Zălau. În ziua de 1 Sept. doi tineri dela opera română din Cluj au dat un concert în orașul nostru. Programul compus din bucăți clasice și naționale putea mulțumi pe toți iubitorii de artă aleasă. O bună parte a publicului nostru, care sprijinește cu atâta

căldură trupele ungurești de operetă — unde are chiar abonament permanent — a strălucit prin absență. N'au fost decât vre-o 30 persoane. În timpul acesta acelaș public umple sălile cinematografului de 3 ori pe săptămână, mai ales atunci când rulează filme cu detectivi și pungași faimoși, cari fac echilibristică pe acoperișurile caselor și n'ajung nici odată în fața justiției.

Chestiunea poate, că ar merita o dezvoltare mai largă, renunțăm însă și înregistrăm o iluzie mai puțin și o amărăciune mai mult.

Legea cea nouă a învățământului. Publicăm în revista noastră în formă de supliment legea cea nouă a învățământului. În 2—3 numeri credem, că vom putea s'o face cunoscută în întregime cetitorilor.

N. N.

Rectificare. În raportul meu despre activitatea Asociației Secția Sălaj, apărut în „Școala Noastră“ No. 9. s'a făcut o greșeală, unde referindu-mă la „bătrânii învățători“ — căroră și eu aparțin — a lipsit din manuscrisul dat la tipar intercalarea cardinală din original „onoare excepțiunilor“ și s'a cules textul fără acest distinctiv. — Cititorul este rugat să facă cuvenita îndreptare.

E. Pocola, prezident.

In această parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiencios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj

Nr. 1251—1924 rev. școl.

Lemne de foc pentru școlăle de stat

In conformitate cu ordinul Inspectoratului școlar regiunea II-a Oradea-Mare No. 7027—1924. invit toate școlăle de stat din județul Sălaj, să-și înainteze de urgență cererile pentru cantitatea de lemne de cari au nevoie, Inspectoratului silvic din Sighetul-Marmației, care va dispune cele de cuviință.

Zălau, la 11 Septemvrie 1924.

Nr. 1187—1924.

Achitarea impozitelor

In baza adresei Administrației Financiare Zălau No. 12612—1924. atragem atențiunea tuturor membrilor corpului didactic primar din județ, ca chitanțele de plată înainte de a fi prezentate la percepții pentru achitare, să fie certificate în totdeauna de către notarii comunali respectivi de care aparține comuna de domiciliu a învățătorului, dacă și-a achitat ori nu la curent impozitele cu care sunt înscrise prin roluri, cunoscând că fără aceasta viză a notariatului respectiv, nu se vor plăti nici de către percepții fiscale și nici de către Casierii Administrației Financiare.

Zălau, la 26 August 1924.

(ss) *Ioan Mango,*
revizor școlar.

Asociația învățătorilor secția Sălaj

Nr. 50—1924.

Convocare

Membrii Comitetului Central, precum și prezenții subsecțiilor sunt invitați la ședința care se va ține în 17 Octombrie a. c. în Tășnad.

Ordinea zilei :

1. Raportul casarului.
2. Stabilirea programei de muncă.
3. Propuneri.

Tășnad, la 3 Septembrie 1924.

Emil Pocola,
prezident.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LEGE

pentru învățământul primar al statului (Școale de copii mici, școale primare, școale și cursuri de adulți, școalele și clasele speciale pentru copii debili și anormali educabili) și învățământul normal-primar

TITLUL I. ÎNVAȚĂMÂNTUL PRIMAR

SECȚIUNEA I

CAP I

Dispozițiuni generale

Art. 1. — Învățământul primar formează primul grad al învățământului. El cuprinde: 1. Școala de copii mici (grădiniile de copii); 2. Școala primară; 3. Școalele și cursurile de adulți; 4. Școalele și clasele speciale pentru copiii debili și anormali educabili.

Art. 2. — Învățământul primar se predă: În școalele Statului (școale publice); În școalele sau institutelor particulare autorizate de Stat și în familie, conform legii învățământului particular.

Art. 3. — Școalele primare publice sunt nu numai acelea înființate în conformitate cu această lege din către Stat, ci și acelea înființate de către comune sau județe, cu autorizarea Ministerului Instrucțiunii, prin care se va face numirea și plata personalului didactic.

Art. 4. — Indrumarea și supravegherea generală a învățământului primar sunt în sarcina Statului, care le exeroită prin Ministerul Instrucțiunii. Nici o școală nu se poate înființa fără autorizarea Ministerului Instrucțiunii și fără a se conforma cu dispozițiunile legii în vigoare. Ministerul Instrucțiunii întocmește regulamentele și programele de învățământ ale școalelor prevăzute la art. 3 al acestei legi; cercetează și aprobă regulamentele de conducere și funcționare, precum și programele școalelor particulare.

Art. 5. — Învățământul primar este unitar în tot cuprinsul țării.

Art. 6. — Învățământul primar este obligatoriu și gratuit în condițiunile prevăzute de această lege. Părinții, tutorii și toți acei cari au sub autoritatea sau îngrijirea lor copii orfani, cetățeni români, sunt datori să dea copiilor lor instrucțiunea elementară, absolut indispensabilă oricărui cetățean, cuprinzând programul complet al școlii primare, astfel cum e prevăzut în această lege.

Art. 7. — Învățământul primar în școlile Statului se predă în limba română. În comunele cu populație pe altă limbă decât limba română, Ministerul Instrucțiunii Publice va înființa școli primare cu limbă de predare a populației respective, în aceeași proporție ca și în comunele românești. În aceste școli studiul limbii române va fi însă obligator în numărul de ore stabilit prin regulament.

Art. 8. — Cetățenii de origine română, cari și-au pierdut limba maternă, sunt datori să-și instruească copiii numai la școlile publice sau particulare cu limba română de predare.

Art. 9. — În școlile primare de orice fel, fie publice, fie particulare, nu se pot introduce alte manuale didactice decât acelea aprobate de Ministerul Instrucțiunii.

Art. 10. — Se socotesc absolvenți ai învățământului primar și se bucură de toate drepturile recunoscute de lege, numai acei elevi cari au trecut cu succes programul complet al celor șapte ani ai școlii primare, așa cum e prevăzut în această lege.

SECȚIUNEA II

CAP. II.

Obligativitatea învățământului

§ A. Dispozițiuni generale asupra obligativității

Art. 11. — Învățământul primar este obligatoriu pentru copiii tuturor cetățenilor români. El este gratuit în școlile Statului. Toate actele relative la învățământul primar sunt scutite de timbru.

Art. 12. — Părinții, tutorii, și toți cei prevăzuți la art. 6, cetățeni români, sunt datori să-și trimită copiii lor la școala primară de Stat, și anume: dela 5—7 ani în școlile de copii mici; dela 7—16 ani impliniți la școlile primare; dela 16—18 ani la școlile sau la cursurile de adulți. În împrejurările în cari Ministerul ar crede necesar, el va putea admite, ca copiii să poată urma în școala primară, dela vârsta de 6 ani. Sunt scutiți de această obligațiune: 1. Aceia cari dovedesc că dau copiilor lor educațiune și instrucțiune, astfel cum se hotărăște prin această lege, în institute particulare recunoscute de Stat, sau în familie; 2. Aceia cari n'au locuință statornică. Cu toate acestea, dacă își stabilesc locuința cel puțin 60 de zile într-o localitate, ei sunt datori să-și instruească copiii într-o școală publică, particulară sau în familie. Deasemenea sunt scutiți de obligativitate: 3. Copiii atinși de vre-o infirmitate fizică sau intelectuală, care îi face incapabili de a urma chiar o școală sau o clasă pentru copii anormali. 4. Copiii atinși de boale sau infirmități, cari ar putea influența în mod vătămător asupra coloriației; 5. Copiii cari termină învățământul primar al școlii la care urmează și obțin certificatul de absolvire a celor șapte

clase obligatorii ale școlii primare, înainte de vârsta de 16 ani, sunt scutiți de ceilalți ani obligatorii de învățământ.

Art. 13. — Copiii bolnăvicioși, slabi sau nedesvoltați la minte, pot fi îngăduiți să înceapă instrucțiunea lor primară la o vârstă mai înaintată.

Art. 14. — Scutirea și amânarea prevăzute la art. 12, No. 3 și 4 și la art. 13, se acordă numai de inspectorul regional pe temeiul constatărilor unuia medic oficial.

Art. 15. — Orice scutire sau amânare, făcute în alte condițiuni, sau pentru alte motive decât cele prevăzute în articolele precedente, sunt nule și atrag după sine pedepsirea celui celui ce le-a dat, de către Ministerul Instrucțiunii, cu amendă dela 200—500 lei.

Art. 16. — Pentru copiii întârziați la minte, pentru cei atinși de boale contagioase, sau de infirmități fizice și intelectuale, cari nu-i fac incapabili de a căpăta învățământul primar, se vor înființa clase sau școli speciale.

§ B. Recensământul copiilor în vârstă de școală

Art. 17. — În fiecare an se va întocmi, pe sate și pe circumscripții școlare, lista copiilor de ambele sexe în etate dela 5—16 ani, obligați a urma la școală.

Art. 18. — Recensământul copiilor în vârstă de școală primară, adică dela 5 până la 16 ani, se face în modul următor: Primăriile, prin oficiile stării civile și biourile pentru mișcarea populației, sunt obligate ca, între 15 Aprilie și 15 Maiu, să înainteze, uneia din direcțiunile școlii primare circumscripție, lista copiilor în vârstă dela 5—16 ani din aceea circumscripție. După primirea listelor, direcțiunile școlii primare dintr'o circumscripție școlară se vor întruni și, după ce vor verifica tablourile după cum se va indica prin regulament, vor aloătui tablourile definitive de cei recenzați, le vor repartiza pe școli, unde se vor afixa și vor comunica fiecărui părinte, tutore. etc., între 15 Iunie—5 Iulie, că copilul figurează pe tablele de recensământ dela școala respectivă, cu invitațiunea ca la 1 Septemvrie viitor, să se prezinte la direcțiunea școlii, ca să-l înscrie. Comunicările către părinți, tutori, etc., se fac în comunele rurale prin primăriile locale; iar la orașe prin Poliție. Directorii, primarii și organele polițienești cari nu vor face comunicările de mai sus, vor fi pedepsiți de Ministerul Instrucțiunii cu amendă dela 200—500 lei.

§ C. Inscrierea copiilor în școli

Art. 19. — Intre 1—10 Septemvrie, toți părinții, tutorii, patronii și cei prevăzuți la art. 6 sunt obligați să se prezinte la direcțiunea școlii din circumscripția lor, spre a înscrie copiii. Aceia cari voesc a da copiilor lor instrucțiunea în familie sau în școli particulare recunoscute de Stat, sau la o școală din altă

circumscripție, sunt datori să depună, la școala circumscripției de care țin, declarațiunea scrisă, arătând institutul sau școala în care îi vor învăța, sau că îi instruesc în familie. Direcțiunile școalelor primare vor alcătui tablouri de toți înscriși, iar cei reprezentati pentru înscriere vor fi înscriși din oficiu și dați în urmărire pentru nesupunere la obligativitate.

Art. 20. — Primarii și organele lor executive, directorii de școale primare și de școale de copii mici, cari nu vor fi întocmit listele la timpul hotărât, vor fi pedepsiți de Ministerul Instrucțiunii cu amendă de 500—1000 lei; iar acei cari vor fi falsificat sau vor fi lăsat să se falsifice listele, în orice sens ar fi, vor fi trimiși înaintea instanțelor penale.

Art. 21. — Părinții, tutorii și cei prevăzuți la art. 6, cari nu-și înscriu copiii, așa cum prevede art. 19, vor fi amendați de Ministerul Instrucțiunii cu amendă de la 100—300 lei, iar copiii vor fi înscriși din oficiu.

§ D. *Frecventarea școlii. Aplicarea obligativității învățământului.*

Art. 22. — Cursurile școalelor primare și ale școalelor de copii mici încep la 15 Septembrie.

Art. 23. — Învățătoarele școalelor de copii mici și învățătorii școalelor primare sunt datori să țină registre de chemare, în cari vor nota regulat absențele motivate și nemotivate ale școlărilor din fiecare clasă. Părinții, tutorii și cei prevăzuți la art. 6, sunt datori să anunțe pe învățători de absentarea copiilor lor, în termen de 3 zile dela data când copiii au început să absenteze; absențele se vor motiva în cel mult 15 zile. Absențele se socotesc pe zile întregi, indiferent de numărul orelor de lecții dintr'o zi.

Art. 24. — Singurele motive de cari se va ține seamă la motivarea absențelor, vor fi: 1) boala copilului; 2) boală grea în familie; 3) boală molipsitoare sau moarte în familie; 4) împiedecarea provocată de greutăți întâmplătoare ale comunicației. În cazul când părinții, tutorii și cei prevăzuți la art. 6 invoacă alte motive, acestea vor fi apreciate de directorul școlii, care nu le va putea admite ca valabile decât pentru maximum 20 absențe în cursul aceluiaș an școlar, afară de copiii din clasa I, al căror număr de absențe motivate va putea fi de 30; iar pentru cei din grădinile de copii nu va trece de 60.

Art. 25. — În cazul când părinții fac declarațiuni false, spre a obține motivarea absențelor copiilor, ei vor fi pedepsiți cu o amendă de 100 lei, deosebit de amenda la care vor fi impuși pentru absențele copiilor.

Art. 26. — Amenzile pentru absențe nemotivate se dau de delegația comitetului școlar. La sfârșitul fiecărei săptămâni, directorii școalelor înaintează delegației comitetului școlar, lista școlărilor cari au absentat nemotivat 3 zile dela școală. Delegația comitetului școlar cheamă pe reprezentanții ai căror copii

absentează pentru prima oară dela școală și le atrage atențiunea că se expun la pedepse, dacă nu trimit copiii la școală; și aplică penalitățile prevăzute de lege celor cari sunt în recidivă. La 15 și 30 ale fiecărei luni, delegația comitetului înaintează percepteurului lista pentru încassarea amenzilor la cari au fost impuși părinții, ai căror copii au absentat nemotivat. Perceptorul procedează la încassări, conform art. 29.

Art. 27. — Amenzile se pronunță din 15 în 15 zile. Pentru primele absențe nemotivate dintr'o perioadă de 15 zile, făcute de școlari, amenda va fi egală, pentru fiecare zi de absentă, cu o pătrime din prețul zilei de muncă. Prețul zilei de muncă se va stabili prin regulament. Această amendă rămâne în suspensie până la o nouă absentă. Dacă în timp de 3 luni după pronunțarea amenzii de mai sus, copilul nu mai absentează dela școală, emenda nu se va mai executa. Dacă absențele nemotivate se repetă în săptămânile următoare, amenzile se vor ridica treptat, adăugându-se și prima amendă. Pentru absențele nemotivate din a doua perioadă de 15 zile, se va aplica o amenda egală, pentru fiecare zi de absentă, cu $\frac{1}{2}$ din prețul zilei de muncă. Pentru absențele nemotivate din a treia perioadă de 15 zile, se va aplica o amendă egală, pentru fiecare zi de absentă, cu $\frac{3}{4}$ din prețul zilei de muncă. Pentru absențele nemotivate din a patra perioadă de 15 zile, se va aplica o amendă egală, pentru fiecare zi de absentă, cu prețul unei zile de muncă. Delegația comitetului școlar înmânează percepteurului listele de amenzile pronunțate, pentru a le executa conform legii de urmărire. Părinții, tutorii și cei prevăzuți la art. 6 cari vor rămânea refractari și după aplicarea acestor patru amenzi, vor fi trimiși înaintea Judecătoriei de ocol. Acțiunea de dare în judecată, procedura și executarea hotărârilor sunt scutite de timbru și taxe. Actele și constatările încheiate de delegația comitetului școlar sau de directorul școlii fac probă în justiție până la înscrierea în fals. Judecata se va face de urgență, pe baza actelor cari susțin acțiunea, fără să fie necesară prezența vreunui reprezentant al comitetului școlar. Păritul va fi condamnat la amendă dela 20—50 lei pe fiecare zi, până în ziua când copilul începe să vină regulat la școală sau până la încheierea anului școlar. Păritul nu are dreptul de opoziție, ci numai de apel la tribunal, în cinci zile libere dela pronunțarea hotărârii, dacă a fost prezent, și dela comunicare, dacă a fost absent. Apelul se judecă de urgență și cu precădere după aceleași norme ca și la prima instanță. Judecătorul de ocol și procurorul tribunalului vor trimite percepteurului spre executare extrase depe hotărârile pronunțate și rămase definitive.

Art. 28. — Amenzile pronunțate de justiție se pot transforma în închisoare, socotindu-se 20 lei de fiecare zi de închisoare, în caz de vădită rea voință a părinților, tutorilor și a celor prevăzuți la art. 6 din această lege, cari nu-și trimit copiii la școală. Inchiisoarea nu poate trece de 5 zile în cursul unei luni.

Prefacerea amenzilor în zile de închisoare se pronunță de judecătorul de ocol, ca primă și ultimă instanță. Amenda va fi repetată în fiecare an, începând din nou dela amenda cea mai mică.

Art. 29. — Perceptorii fiscali, în comunele rurale și cei comunali în comunele urbane, sunt datori să încasseze amenzile prevăzute la art. 27. în termen de 20 zile dela primirea listelor de amenzi, liberând chitanțe din registrele comitetului școlar. Pentru amenzile încassate, perceptorul va beneficia de o remiză de 15%. Amenzile neincassate până în 20 zile dela primirea listelor, nu se mai pot urmări; iar perceptorul vinovat de neglijență va fi amendat cu o sumă egală cu aceea a amenzilor neincassate. În caz de recidivă perceptorul va fi amendat cu doindul sumelor ce trebuia să încasseze. Perceptorul contravenient va fi dat în judecată de către organele școlare și condamnat de judecătorul de ocol respectiv la amenzile de mai sus. Perceptorii cari se vor dovedi că au vărsat comitetului bani dela dănsii, fără a fi încassat de fapt amenzile în termenul de 20 zile, cu gândul de a le încasa mai târziu, vor pierde remiza cuvenită și dreptul de a li se restitui sumele vărsate.

Art. 30. — La sfârșitul fiecărei luni, delegația comitetului școlar verifică depe registrul chitanțier dacă perceptorul a încassat amenzile școlare în termen. În cazul când constată că amenzile n'au fost încassate în termenul prescripției de lege, delegația comunică fără întârziere revizoratului școlar, care va face intervențiile necesare pentru pedesirea perceptorului, în conformitate cu art. 29. Dacă comitetul școlar neglijează să facă verificarea sau comunicarea, el este impus la plata amenzii pe care era dator s'o plătească perceptorul. Directorii de școli vor urmări aducerea la îndeplinire a acestor dispozițiuni.

Art. 31. — Părinții și tutorii copiilor obligați a urma la grădinițele de copii, acolo unde acestea există, sunt urmăriți în acelaș mod ca și părinții copiilor dela școlile primare propriu zise, cu deosebire că amenzile la cari sunt împuși, se reduc la jumătate.

Art. 32. — Reprezentanții legali ai căror copii nu se prezintă la examenul de absolvire a școlii primare, fără motiv valabil, vor fi împuși la o amenză de 500 lei, iar copiii vor continua a fi supuși obligativității, până la vârsta de 16 ani.

Art. 33. — Patronii și stăpânii sunt supuși la aceleași îndatoriri ca și părinții și tutorii copiilor. În cazul când ar contraveni la dispozițiunile privind obligativitatea prevăzută în această lege, li se vor aplica aceleași amenzi.

Art. 34. — Părinții și tutorii ai căror copii urmează în institute particulare, sunt supuși la aceleași pedepse pentru absentarea nemotivată a copiilor dela școală ca și cei cari au copii la școlile publice. Directorii și conducătorii școlilor particulare sunt datori să comunice revizoratului școlar absențele nemotivate ale școlariilor. Revizoratul școlar va îndeplini, față de

acești copii, obligațiunile impuse delegațiilor comitetelor școlare. In caz de necomunicare în termenele prescrise de lege la art. 27, directorii institutelor particulare sunt supuși la pedepsele prevăzute de art. 37.

Art. 35. — Penalitățile prevăzute la art. 32 se aplică și reprezentanților copiilor, cari, conform art. 19, au declarat că le dau instrucție primară în familie sau în școlile particulare recunoscute de Stat și cari nu vor prezenta copiii la examenul de absolvire a învățământului primar; în acelaș timp Ministerul va aplica școlilor particulare pedepsele cari se vor prevedea în legea învățământului particular. In legea învățământului particular se vor prevedea normele după cari se vor trece examenele elevilor pregătiți în familie și în școlile particulare autorizate de Stat.

Art. 36. — Copiii cari nu vor urma primii trei ani ai unei școale secundare, vor fi obligați să urmeze neapărat restul de ani în învățământul primar.

Art. 37. — Învățătoarele școlilor de copii mici, învățătorii școlilor primare, cari nu vor nota absențele elevilor, directorii cari nu vor întocmi și înainta la timp lista copiilor absentați nemotivat și delegații comitetului școlar, cari nu vor pronunța amenziile și nu vor trimite perceptorilor listele de amenzi în termenele prescrise de lege, vor fi impuși de Ministerul Instrucțiunii să plătească amenziile pe cari trebuiau să le plătească părinții și tutorii elevilor. Membrii corpului didactic primar cari din neglijență sau rea-voință, nu vor îndeplini obligațiunile de mai sus, pe lângă amenziile la cari vor fi impuși, vor fi trimiși și în judecata comisiilor disciplinare instituite prin lege.

Art. 38. — Inspectorii și revizorii școlari sunt datori ca în inspecțiunile lor să cerceteze în primul loc, dacă toate dispozițiunile asupra obligativității învățământului școlii se aplică. Dacă vor constata că aceste dispozițiuni nu se aplică din pricina directorilor ori învățătorilor, comitetelor școlare sau a directorilor și conducătorilor institutelor particulare recunoscute de Stat, vor propune îndată pedepsele prevăzute în articolele precedente.

Art. 39. — Obligativitatea astfel cum este statornicită în acest capitol, se va aplica treptat în fiecare comună, pe măsură ce se va constata de către Ministerul Instrucțiunii că localurile de școale și personalul didactic sunt suficiente pentru populația în vârstă de școală a comunei. Până atunci obligativitatea se va aplica în ordinea următoare: 1. Copiilor de cetățeni români cari au fost înscriși de bunăvoie la școală la începutul anului școlar. 2. Copiilor mai mici ai părinților cari au mai mulți copii în vârstă de școală. 3. Copiilor cari au înlesnirea de comunicație sau locuința mai aproape pe școală. La fiecare din aceste categorii, obligativitatea se va aplica cu precădere băieților.

Copiii odată înscriși, rămân supuși obligativității și impuși la amenzi în caz de absențe nemotivate, până la absolvirea școalei primare sau împlinirea vârstei de 16 ani. Dacă un copil împlineste 16 ani în cursul unui an școlar, el e obligat să urmeze la școală până la sfârșitul anului școlar.

Art. 40. — Părinții sunt datori să procure copiilor lor cărțile și materialul școlar necesar. În caz de refuz, școlarii vor fi socotiți ca absenți nemotivat dela școală și părinții lor impuși la amenzi până la procurarea cărților. Părinții săraci, a căror sărăcie va fi constatată de comitetul școlar, în baza unui certificat oficial, fără timbru emanat dela primăria locală, vor fi scutiți de această obligațiune și cele necesare se vor procura de către comitetul școlar în marginile mijloacelor de cari dispune.

Art. 41. — Toate înștiințările referitoare la aplicarea obligativității învățământului se trimit părinților, tutorilor și celor prevăzuți la art. 6, în comunele rurale de primărie prin agenții săi sau prin jandarmii, iar în cele urbane prin Poliție.

Art. 42. — În toate cazurile de abateri sau neexecutarea dispozițiilor referitoare la obligativitatea învățământului, Ministerul Instrucțiunii are dreptul să aplice pedepsele prevăzute în lege, tuturor organelor însărcinate cu executarea ei.

Art. 43. — Toate amenzile prevăzute în acest capitol pot fi mărite sau micșorate, pe cale de regulament. Amenzile se varsă comitetelor școlare respective.

SECȚIUNEA III.

Așezămintele de învățământ primar

CAP. III.

Scoalele de copii mici (grădiniile de copii). Căminurile de copii. Scopul și organizarea lor

Art. 44. — Școala de copii mici e primul așezământ de educație, în care copiii sunt întruniți spre a fi supravegheați și a li se da îngrijirile pe cari le reclamă dezvoltarea lor fizică, morală și intelectuală. Ea are de scop a completa educația din familie, a favoriza dezvoltarea normală a trupului și a simțurilor copiilor și a-i pregăti pentru a urma cu mai mult folos învățământul primar.

Art. 45. — Școalele de copii mici sunt mixte. În ele se primesc copii dela vârsta de 4 până la 7 ani. Dela 4 până la 5 ani frecventarea este facultativă, iar dela 5 la 7 ani obligatorie, în toate localitățile în cari ar exista asemenea școale, cu restricțiunile prevăzute la art. 12.

Art. 46. — Programa de învățământ cuprinde: a) Deprimderea ou ordinea, curățenia, ascultarea, buna-cuviință, activitatea proprie, etc. b) Intuirea ființelor și lucrurilor din ceroul de viață al copiilor, ou convorbirile respective. c) Scurte rugăciuni, povestiri, poezii ușoare, cântări, jocuri și mișcări însoțite de

cântări. d) Ocupațiuni ca: lucrări manuale potrivite vârstei, desen liber și exerciții pentru cultivarea simțurilor și a îndemnării, plimbări școlare.

Art. 47. — Anul școlar durează 40 până la 42 săptămâni, cu 20—24 ore de lecțiuni pe săptămână pentru copii. Amănunțele funcționării acestor școli se vor hotărî prin regulament.

Art. 48. — Școlile de copii mici se vor înființa oriunde se va simți nevoie. Înființarea lor este în sarcina Statului. Comunele, județele și particularii pot înființa școli de copii mici cu autorizarea Ministerului Instrucțiunii.

Art. 49. — Școlile de copii mici vor avea, pe lângă sala de clasă și o sală și curte de joc și un teren cât de mic pentru grădiniță cu pomi și flori. Școlile de copii mici pot avea sălile de clasă în același corp de clădire cu școala primară; dar vor avea ieșire separate. Conducerea acestei școli de copii mici va fi, în acest caz, în seama învățătoarei respective.

Art. 50. — Dispozițiile art. 161 și următoarele, privitoare la clădirea și întreținerea localului și mobilierului școlar, materialul didactic și plata personalului de serviciu, se aplică și școlilor de copii mici.

Art. 51. — În cartierele de lucrători și la sate, unde nu există școli de copii mici, se pot înființa Cămine de copii, în cari vor fi întruniți și supravegheați copiii dela 2—7 ani, pe timpul cât părinții lor sunt ocupați cu lucrul în fabrici și ateliere, sau afară, la munca câmpului. În localitățile unde există școli de copii mici, se pot primi și copii dela 2 la 4 ani, în condițiunile de mai sus. Conducerea acestor cămine se va încredința unei ajutoare de învățătoare de școală pentru copii mici.

Art. 52. — Numărul copiilor cari urmesază regulat într'o școală de copii mici nu poate trece de 80. Dacă numărul copiilor cari frecventează școala va trece de 40, se va înființa postul al doilea. Pe lângă fiecare post se poate numi, acolo unde nevoia cere și o ajutoare de învățătoare de copii mici. Conducerea școlii de copii mici se va încredința uneia dintre învățătoarele de copii mici, în aceleași condițiuni ca și numirea directorilor de învățământ primar. Pe lângă aceste școli vor putea funcționa comitete de patronaj, în condițiunile prevăzute în legile și regulamentele speciale.

Art. 53. — Condițiunile de recrutare și numire, drepturile și datoriile personalului didactic al școlilor de copii mici, sunt aceleași ca și ale membrilor învățământului primar.

Art. 54. — Inspectarea și controlul școlilor de copii mici se va face de organele de control ale școlilor primare, iar pentru controlul și îndrumarea pedagogică pot fi numite și inspectoare speciale.

CAP. IV.

Școalele primare

§ A. Scopul și organizarea lor

Art. 55. — Școalele primare formează al doilea așezământ de educațiune și instruțiune, în care se dau copiilor cultura elementară indispensabilă oricărui cetățean și cunoștințe de caracter practic, utilitar, variind după necesitățile vieții locale, felul de ocupație a locuitorilor și înclinările elevilor.

Art. 56. — Școala primară cuprinde șapte clase, de câte un an fiecare. — A. Primele patru clase formează temelia celorlalte grade de învățământ. În ele se dau elementele de cultură generală, indispensabile elevilor cari voiesc să urmeze în școale de un grad mai înalt. În primele patru clase primare se predau materiile următoare: a) Instrucțiunea religioasă și morală. b) Limba română: citirea, scrierea, exerciții gramaticale. c) Aritmetica practică și noțiuni elementare de geometrie. d) Noțiuni de istoria Românilor, de geografie și drept civic. e) Noțiuni de științe naturale și fizice cu aplicațiuni practice. f) Noțiuni de igienă. g) Desen, cânt, educațiunea fizică. h) Lucrul manual și lucrări practice agricole (la sate) cu băieții și lucrul de mână și gospodăria cu fetele. Programul analitic al acestor patru clase va fi acelaș pentru toate școalele. — B. În celelalte trei clase se continuă, se întărește și se completează cultura generală din cele dintâi patru clase, dându-se în acelaș timp o deosebită dezvoltare învățământului practic utilitar. Materiile de învățământ sunt cele din primele patru clase, cu dezvoltările necesare, corespunzătoare vârstei. În aceste trei clase, se stabilește legătura strânsă dintre școală și viață, stimulând interesul și dând îndrumări pentru una din ramurile de activitate practică: agricultură și anexele ei; meserie și comerț, ținând seama de cerințele regionale; se dă elevilor o cultură socială și națională, cuprinzând educație cetățenească, chestiuni de morală, igienă individuală și socială și educație fizică. Programa analitică a acestor trei clase din urmă va varia după natura localității, după felul de ocupațiune a locuitorilor și după înclinările școlărilor. Ministerul Instrucțiunii, în înțelegere cu Ministerul Agriculturii, cu Ministerul Industriei și cu acela al Muncii, va întocmi patru programe analitice și anume: o programă cu caracter agricol, una cu caracter industrial, alta cu caracter comercial și o programă cu caracter profesional și gospodărie pentru fete. În aplicarea lor, fiecare din aceste programe pot suferi însă variațiuni și pot fi adaptate la toate împrejurările locale și trebuințele practice ale locuitorilor, după propunerile făcute de regiunile școlare și aprobate de Minister.

Art. 57. — Școalele complete cu 7 clase se vor înființa pe măsură ce se vor forma elementele didactice necesare; în tot cazul, până în termen de 5 ani dela promulgarea acestei legi,

toate școalele vor trebui să aibă 7 clase. În centrele mari de populație, când împrejurările cer și mijloacele locale permit, se vor numi de Minister maștri speciali pentru predarea cunoștințelor practice sus citate.

Art. 58. — Promovarea elevilor dintr'o clasă în alta se va face în modul ce se va stabili prin regulament. La sfârșitul celor șapte clase se va da examen de absolvirea învățământului primar. Certificatele de absolvirea cursului primar se vor elibera numai elevilor cari au terminat cele șapte clase primare și au reușit la examenul de absolvire.

Art. 59. — Școlarii cari au trecut cu succes primele patru clase, pot continua instrucțiunea într'o școală secundară teoretică sau practică, obținând adeverință de terminarea celor 4 clase, valabilă numai pentru înscrierea în asemenea școală. Ei rămân supuși obligativității învățământului și sunt datori să termine cel puțin 3 clase în școala în care s'au înscris. În cazul când se retrag din școală înainte de terminarea celor trei clase secundare, sunt obligați să frecventeze ultimele clase corespunzătoare ale școlii primare până la absolvirea învățământului primar sau împlinirea vârstei de 16 ani. Directorii școalelor secundare sunt datori să comunice directorilor de școale primare, la cari acești școlari au terminat clasa IV-a, retragerea lor din școala secundară.

Art. 60. — Certificatul de absolvirea școlii primare se poate echivala cu certificatul de absolvire al școlii secundare curs inferior, cu caracter teoretic sau practic, în urma unui examen de diferență, ce se va stabili prin legea învățământului secundar și a celui profesional.

Art. 61. — Învățământul religios și moral este obligatoriu. Materia de studiu va fi stabilită de autoritățile superioare religioase, în înțelegere cu Ministerul Instrucțiunii. Ea se predă în localul școlii, două ore pe săptămână de învățător, dacă este de aceeași confesiune cu elevii, dar poate fi predată și de preot. Când învățătorul este de altă confesiune, sau elevii aparțin mai multor confesiuni, eclesiasticiii culelor respective îngrijeso, în mod gratuit, de instrucțiunea și educațiunea religioasă a școlarilor rezervându-li-se ore speciale în orariul școlii, astfel ca învățământul obișnuit să nu fie turburat în mersul său, nici școlarii să nu fie împiedecați de a veni exact la orele hotărâte pentru predarea celorlalte lecțiuni.

Art. 62. — Anul școlar începe la 15 Septembrie și se încheie la 10 Iulie. Numărul total al zilelor de vacanță, împreună cu Dumineci și sărbători bisericești și naționale, nu va trece de 150. Sărbătorile bisericești și naționale se vor fixa prin regulament. Pentru copiii cari sunt de alte confesiuni, sărbătorile principale ale cultului lor se vor fixa de autoritatea religioasă a cultului respectiv, cu aprobarea Ministerului Instrucțiunii. Inspectorii regiunilor respective vor putea acorda vacanțe regio-

nale, după trebuințele localităților; la aceste școale însă, lecțiunile se vor prelungi cu atâtea zile cât a ținut vacanța acordată.

Art. 63. — La toate școalele urbane și rurale, numărul orelor de lecțiuni pentru școlarii claselor I și II va fi de 24 pe săptămână, iar pentru cei din clasa III și a IV. de 28. Numărul orelor de lecțiuni teoretice și indeletniciri practice pentru clasa V, VI și a VII a școalelor din comunele urbane va fi dela 12 la 24 pe săptămână. Lecțiunile se țin anul școlar întreg. La școalele din comunele rurale, anul școlar pentru aceste clase va dura cel puțin 5 luni, de preferință lunile de iarnă, cu lecțiuni zilnice: iar numărul de ore va varia dela 20 până la 24 ore pe săptămână, după numărul învățătorilor. În celelalte luni ale anului școlar, elevii vor fi aduși cel puțin 6 ore pe săptămână spre a-și continua învățământul și lucrările practice din epocile respective.

Art. 64. — Duminica și sărbătorile, învățătorii vor duce elevii de aceeaș confesiune cu ei, spre a asista la serviciul divin și a forma ocuri bisericești.

(Continuare în Nr. 11.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj